

RUGĂCIUNEA - ICOANA FIECĂREI PERSOANE

† Duminica vameșului și a fariseului, începutul Triodului

Una dintre cele mai profunde definiții pe care cultura teologică le-a dat omului este următoarea: „ființă rugătoare”. Omul există cu adevărat în măsura în care se roagă. Pilda din această zi, care ne introduce într-o perioadă specială a anului bisericesc, caracterizată prin rugăciuni și slujbe ample în Biserică, de o profunzime inegalabilă, respectiv perioada Triodului, adică perioada de pregătire a comunității bisericești pentru praznicul Învierii Mântuitorului, însumând 10 săptămâni de rugăciuni stăruitoare de pocăință, ne pune în față doi oameni diferiți. Fariseul și vameșul din Biserică Vechiului Testament, sunt diferiți ca vocație și structură umană. Dar ceva îi unește: rugăciunea. Amândoi se roagă. Chiar dacă unul se roagă bine și celălalt mai puțin bine, amândoi sunt în rugăciune și conștientizează necesitatea unui dialog între om și Dumnezeu. Faptul că noi, oamenii, suntem existențe create și inteligibile implică, în mod evident, realitatea rugăciunii ca experiență de viață, fără de care existența noastră devine numai o iluzie a unor căutări fără conținut și fără finalități. Rugăciunea smerită este icoana omului smerit. Așa cum este omul, va fi și rugăciunea lui. Rugăciunea smerită a vameșului, din ungherul întunecos al bisericii, luminează cu supraplin de adevăr în comparație cu rugăciunea ipocrită a fariseului. Fiecare rugăciune este o judecată. Un mod de a înțelege viața și de a te raporta la viața ta, la a celorlalți și la Creatorul tău. Rugăciunea este judecata adâncului fiecăruia, în care fie descoperi cine ești și cum ești, fie te ascunzi într-o ipocrie egoistă și formală, declarându-ți o autosuficiență mândră și păcătoasă. Greșeala fariseului nu este aceea de a ține post de două ori pe săptămână, de a da zeciuială sau de a se feri de păcate grave. El greșește în altă parte. Greșeala lui constă în faptul că pune faptele lui înaintea inimii lui. El crede că în

performanțele lui stă adevărul vieții lui. Că este numai ceea ce face, nu și ceea ce simte, ceea ce iubește, ceea ce arată în relație cu ceilalți. Fariseul credea că rugăciunea lui este superioară celui alt prin faptele sale, nu prin inima sa. Iar vameșul, deși nu știm exact ce anume săvârșise, mai mult sau mai puțin grav, dă, în schimb, dovadă de o sensibilitate desăvârșită, ajungând să înțeleagă în cuvintele rugăciunii celui alt adevărul despre viața sa și despre nivelul său existențial. Vameșul din păcătos a devenit drept, prin cuvintele rugăciunii, iar fariseul a devenit păcătos, tot prin cuvinte de rugăciune, ce s-au arătat a fi, de fapt, cuvinte de judecată a celui alt. Cuvintele rugăciunii tale sunt icoana a ceea ce ești cu adevărat. Adevărul pe care omul îl ascunde oamenilor, nu mai poate să îl ascundă în fața lui Dumnezeu, acolo unde sufletele dezgolite se vindecă. Să învățăm de la fariseu efortul de a împlini legea, iar de la vameș, smerenia și pocăința. Între cele două, mai mare este smerenia sau umilința decât dreptatea și corectitudinea. Slavă Ție, Doamne!

Dacă aștepti să te schimbi, niciodată nu vei urma lui Hristos

Nevoia de schimbare sau de înnoire în viața duhovnicească este reală și de dorit. Însă cum putem schimba viața noastră, astfel încât să ne unim și mai mult cu Dumnezeu? Cel mai adesea, omul are impresia că o astfel de schimbare nu este în responsabilitatea sa. Unii nici nu intră în biserică sau nu merg la spovedanie, pentru că nu și-au schimbat încă viața. Ei cred că, la un moment dat, vor putea ajunge la acele schimbări care să-i scoată din păcate și patimi și să-i facă „demni” de a se apropia de Dumnezeu. Aceștia s-au oprit la o „normă” din Vechiul Testament, conform căreia nimic necurat nu se poate apropia de cele sfinte. Chiar și Sfântul Apostol Petru a reacționat în virtutea acestei mentalități atunci când, după prima pescuire minunată, „a căzut la genunchii lui Iisus, zicând: „Ieși de la mine, Doamne, că sunt om păcătos” (Luca 5, 8). Mântuitorul nu-l contrazice, nu-i spune că ar fi un om plin de virtuți. Dar nu pleacă de la Petru, ci dimpotrivă, îl face unul dintre cei mai apropiați ucenici ai Săi, un adevărat „pescar de oameni” (Luca 5, 10). Dacă Domnul ar fi așteptat ca Petru să se schimbe, cu siguranță el nu s-ar fi numărat niciodată în rândul apostolilor. Tocmai prin aceste căderi însă, „verhovnicul apostolilor” s-a vindecat de neputințele sale și a învățat ce înseamnă smerenia, pocăința, îngăduința pentru cei neputincioși, încrederea în Dumnezeu. Apropierea Fiului lui Dumnezeu a scos tot răul din acest pescar devenit apostol. În lumina celor de mai sus, înțelegem că nu trebuie să așteptăm anumite schimbări în viața noastră spre a ne apropia de Dumnezeu, ci tocmai apropierea de Dumnezeu face posibilă orice schimbare a noastră în bine. Iar punctul de plecare în relația cu El este chiar locul în care ne aflăm, spiritual sau moral vorbind. Nu trebuie să pozez înaintea lui Dumnezeu ca fiind vreun virtuos, dar nici nu trebuie să mă grăbesc a-L chema doar în partea bună a vieții mele (dacă există). Ci, fără a mă menaja sau ascunde în vreun fel, Îi dau voie lui Hristos să Se aplece până la cele mai de jos ale mele, spălându-mi necurăția picioarelor. Nu eu mă pot schimba, ci Dumnezeu este Cel care mă schimbă. „Îndulcitu-m-ai cu dorul Tău, Hristoase, și m-ai schimbat cu dumnezeiasca Ta dragoste”. Faptul că El mă schimbă nu înseamnă că El poate face asta împotriva voinței mele sau că schimbarea se petrece în chip miraculos peste noapte. Comuniunea cu Dumnezeu îmi aduce schimbările dorite, care vin cumva în chip firesc, pe măsură ce eu mă deschid către El. Vorbe mari, veți spune poate. Cum am putea să ne apropiem de Dumnezeu fiind atât de copleșiți de păcate? Pare un lucru greu, cu anevoie de împlinit. Cine are o voință și o determinare precum ale Sfintei Maria Egipteanca, poate să se rupă definitiv, dintr-odată, de tot ce înseamnă viață în păcat. Avem nevoie să fim credincioși în puținul care ne este la îndemână, ca să putem crește duhovnicește. Să luăm din poruncile lui Dumnezeu ceea ce ne este mai accesibil nouă și să căutăm a pune în practică. Fiind devotați Lui în cele mai mici, ușor vom putea fi și în cele ce acum ne par greu de împlinit. Dacă vrem să urcăm muntele deodată, dintr-un salt, vom eșua, oricât ne-am strădui. Dar dacă ne concentrăm la fiecare pas în parte, cărarea ne va duce către vârful său, într-un ritm care ne este nouă la îndemână. De aici, de unde ne aflăm, începe călătoria mântuirii noastre. Important este doar să-L avem tovarăș de drum pe Cel ce este Însăși Calea, Adevărul și Viața (Ioan 14, 6). Amin.

Fiecare zi care se adaugă vieții noastre pământești este o zi a mântuirii, adică timpul rânduit de Dumnezeu pentru mântuirea noastră. De aceea, trebuie să ne întrebăm la începutul fiecărei zile, cât timp am dăruit din viață pentru mântuirea noastră? Ce am făcut să dovedim că prin credința noastră, mărturisită prin fapte bune, nădăjduim să ne mântuim câștigând Împărăția Cerurilor? De cele mai multe ori ne ajustăm existența în funcție de materialitatea timpului în care trăim, fără a înțelege că timpul a fost sfințit prin Întruparea Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos. În societatea în care trăim, omul tot mai mult se îndepărtează de Dumnezeu și atunci se depărtează de dezideratul pentru care a fost creat, de a fi cununa creației, adică om desăvârșit care a fost zidit după chipul lui Dumnezeu. El trebuie să aibă tot timpul acest chip curat și plin de iubire pentru a se împărtăși la sfârșitul existenței sale de unirea cu Prototipul, de părtășia veșnică în Împărăția Sa cea netrecătoare. Câți dintre noi se gândesc ce ar fi bine să facă astăzi pentru mântuirea sufletului? Este esențial să reflectăm la modul cum ne petrecem viața în perspectiva mântuirii, cât de des dialogăm cu Dumnezeu prin rugăciune, cât de des ne spovedim și ne împărtășim oferind sufletului nostru hrana necesară mântuirii. Cât de des suntem prezenți în Sfânta Biserică la Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie, momentul când timpul se suspendă și retrăim mântuitoarea întrupare, naștere, patimă, moarte, înviere și înălțare a Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Din nefericire, societatea de astăzi ne pune înaintea pericolele globalizării, secularizării și, mai nou, pe cel al migrației populației de altă religie și cultură, care în timp poate destabiliza filonul cultural european fundamentat pe religia creștină. În acest context este nevoie să descoperim valorile noastre creștine bimilenare în centrul cărora stă stindardul credinței noastre, Sfânta Cruce. Atunci când cinștim Sfânta Cruce, Îl cinștim pe Cel Care a sfințit-o prin jertfa Sa, și anume, pe Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos, Care ne-a dăruit pacea Sa: bucuria Împărăției Cerurilor. Dacă nu ne asumăm valorile credinței creștine, ne îndepărtăm de Dumnezeu și, trăind fără Dumnezeu, trăim de fapt în perspectiva unei societăți apocaliptice, pentru că o astfel de societate nu poate avea finalitatea decât într-o autodistrugere. Nu poți să concepi o societate fără prezența și iubirea lui Dumnezeu. În lumea în care trăim, creștinul trebuie să se manifeste ca următor al lui Hristos prin exemplul vieții sale, o mărturie vie a Evangheliei Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos. De aceea, avem mai mult ca oricând nevoie de repere morale și în același timp să înțelegem că în centrul existenței noastre stă Iisus Hristos, Domnul nostru, de la a Cărui naștere numărăm cu toții anii.

105 de ani de la nașterea Patriarhului Teoctist

În data de 7 februarie 2020, s-au împlinit 105 de ani de la nașterea celui de-al cincilea întâistătător al Bisericii Ortodoxe Române, vrednicul de pomenire Patriarh Teoctist. Teoctist Arăpașu s-a născut în anul 1915, în satul Tocileni din județul

Botoșani. Dincolo de numeroasele distincții și de bogata activitate, Patriarhul Teoctist a rămas în conștiința românilor ca un păstor cu chipul senin și vocea blândă, un om al bucuriei. Patriarhul Teoctist a păstorit Biserica vreme de peste două decenii. A trecut la Domnul pe 30 iulie 2007, fiind înmormântat în Catedrala patriarhală. *Veșnica lui pomenire!*

La data de 14 februarie, tinerii au luat obiceiul de a sărbători Valentine's Day sau Ziua îndrăgostiților. Aceasta „sărbătoare” este preluată de la americani, la fel ca și Halloween-ul. Dar această așa-zisă sărbătoare s-a transformat, din ziua îndrăgostiților, în ziua comerțului, într-un prilej de a face bișniță, cu diferite obiecte, precum inimioare sau flori. Însă lucrurile nu se opresc aici. În numele acestei sărbători, tinerii își satisfac plăcerile carnale, că doar este Ziua Îndrăgostiților, a iubirii – nu?... Iubirea este un sentiment care poate fi exprimat oricând și oricum, este suficient doar un gest, nu este nevoie să avem o zi programată, și nici cadouri făcute în serie, cum sunt dezgustătoarele inimioare de pluș, pentru a iubi. Mulți nici măcar nu știu cine a fost Sfântul Valentin, însă se grăbesc „să marcheze”, în numele lui. Să vedem ce se spune în Sinaxar despre Sfântul Valentin. Împăratul Claudius al II-lea nu reușea să-și adune oastea pentru că bărbații refuzau să se înroleze. Credea că motivul era acela că bărbații romani nu voiau să își părăsească soțiile. Din cauza acestui fapt, împăratul a interzis logodnele și nunțile în Roma. Un preot creștin, pe nume Valentin, a cununat în secret perechile ce au apelat la el. Când împăratul Claudius a aflat că preotul Valentin a nesocotit hotărârea sa, l-a întemnițat pe părinte, care a murit ca martir în închisoare în anul 270 după Hristos. După cum se observă, Sfântul a accentuat valoarea Tainei Cununiei. Cu siguranță că a făcut-o pentru a-i feri de desfrânare, de concubinaj pe cei ce apelaseră la el. Sfântul Valentin l-a mărturisit pe Hristos ca și Sfântul Apostol Pavel odinioară care le spunea corintenilor: „Fugiți de desfrânare! Orice păcat pe care-l va săvârși omul este în afară de trup. Cine însă se dedă desfrânării păcătuiește în însuși trupul său” (1 Corinteni 6, 18). Ne întrebăm ce legătură are Sfântul Valentin cu păgânul Cupidon, fiul bezmetic al zeiței dragostei Venus, cu căsătoriile de o zi (mai bine zis de-o noapte), cu chefurile monstruoase de prin stațiunile turistice și concursurile cu premii constând în pachete de prezervative. Garantat, nu-i nici o legătură. Mai mult, ne amintește de zeii greci închipuiți după poftele oamenilor sau de bețiile dionisiace. Nu trebuie să primim șoaptele demonice ale desfrâului. Desfrâul a început să fie acoperit și justificat cu numele lui Valentin, mucenicul creștin, iar aceasta-i cu adevărat un lucru greșit. Dacă ar fi auzit bunicii că pe 14 februarie suntem invitați să ne căsătorim pentru a primi certificate de căsătorie valabile o zi, să concurăm sărutându-ne, ar fi spus „Ferească Dumnezeu”, „Doamne păzește”, „Doamne apără”, și altele. Și asta pentru că de când s-au cunoscut nu s-au mai despărțit unul de altul, „au trăit fericiți până la adânci bătrâneți”. Au cunoscut că iubirea adevărată este mai cuprinzătoare decât pasiunea carnală. Și de aceea nu au fost pe drumuri în viață, și-au fost unul altuia casă. Și numai aici s-au odihnit. În prezent, totul e de vânzare, chiar și dragostea. Este o trecere grăbită în altceva, în ceva ce funcționează rău, nefiresc. Un om care petrece câteva zile cu o persoană pe necunoscută, drept recompensă pentru felul în care a declarat dragostea, ar fi trecut în ochii bunicilor ca fiind un om „pătat”. Iar această „pată” slăbește ființa din punct de vedere calitativ. Amin.